

Jövőkereső

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács jelentése a magyar társadalomnak

2009

A jelentésről

- A sokféle nézőpont közül a fenntartható fejlődés elvei szerint mutatja be a helyzetet
- Azt vizsgálja, hogy a javak előállítása hozzájárul-e a társadalmi igazságossághoz, és a jó környezeti állapothoz, azaz a közjót szolgálja-e?
- Az okokra fekteti a hangsúlyt
- Értékkövető, az értékek felül állnak a rövidtávú érdekeken
- A fenntarthatatlanság oka erkölcsi: a hasznok privatizációja, a terhek társadalmosítása

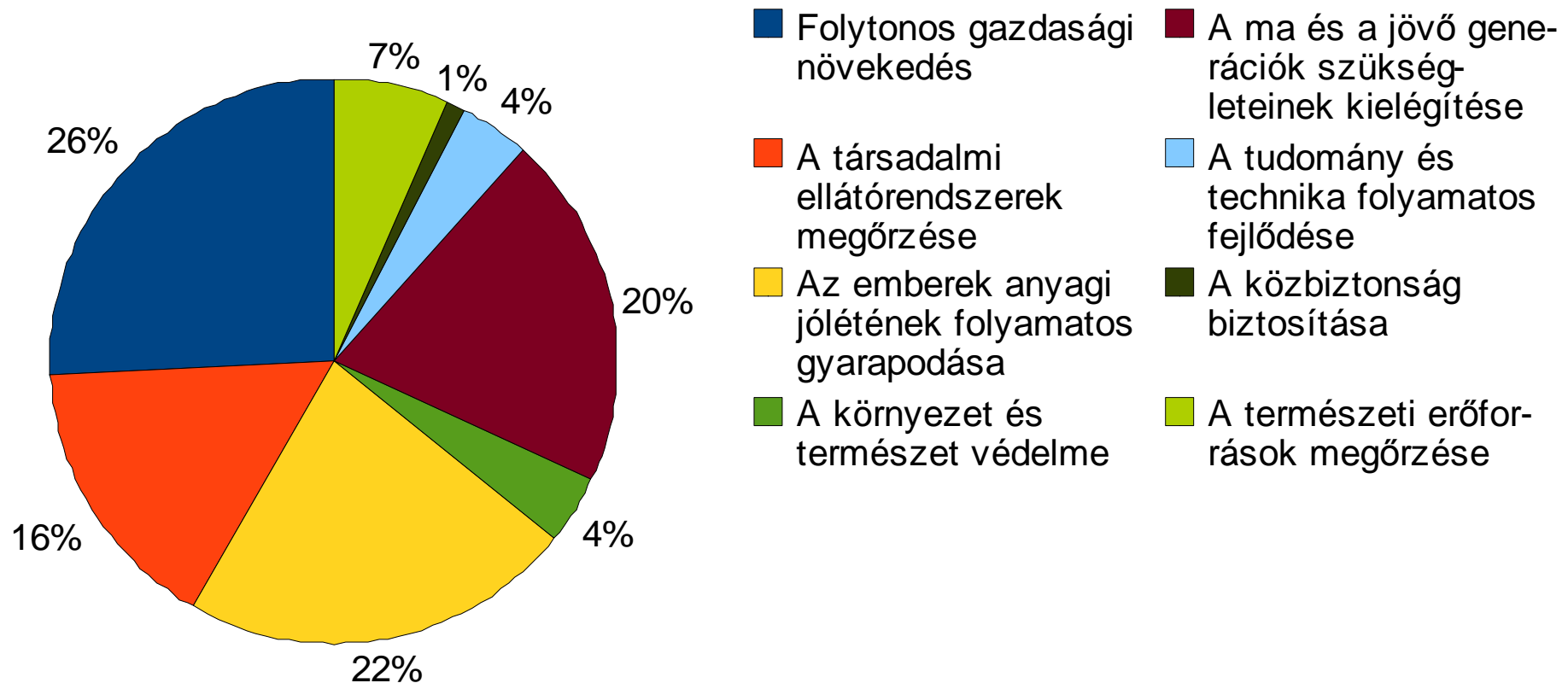
A fenntartható fejlődésről

- A társadalmi jól-lét tartamos megvalósulása, anélkül, hogy a Föld eltartókéességét veszélyeztetnénk
- A környezet és fejlődés ügye nem elválasztható

Kétféle megértés:

- fenntartani a növekedést
- Új viszonyrendszer, a társadalom és környezet harmóniája

A fenntartható fejlődés fogalmának általános értelmezése

Forrás: KSH

A fenntarthatóságról: szociális igazságosság

- A 3 leggazdagabb ember vagyona egyenlő a legszegényebb 48 ország évi össztermékével
- 225 leggazdagabb ember vagyona 3 milliárd ember éves jövedelmének felel meg
- A népesség 20%-ka birtokolja a jövedelmek 75%-át
- 2,6 milliárd ember napi két dollárból él
- 1 milliárd éhezik
- A 100 leggazdagabb gazdaságból 58 nemzetgazdaság, 42 vállalat

Fenntartható fejlődés: a jó környezet

- A Föld ökoszisztémáinak 60%-a leromlott
- 1990-hez képest (Kiotó bázisév) 40%-al nőtt az ÜHG kibocsátás
- 0,6 átlaghőmérséklet emelkedés
- 1950 18 millió tonna kifogott hal, 2008 100 millió tonna
- Évente 13 millió ha erdő pusztul el (3 866 millió)
- 1 milliárd ember nem jut egészséges ivóvízhez
- Évi energiafelhasználás 11,5 Md toe,
- közlekedés-szállítás 58%-át emészti fel a kitermelt olajnak

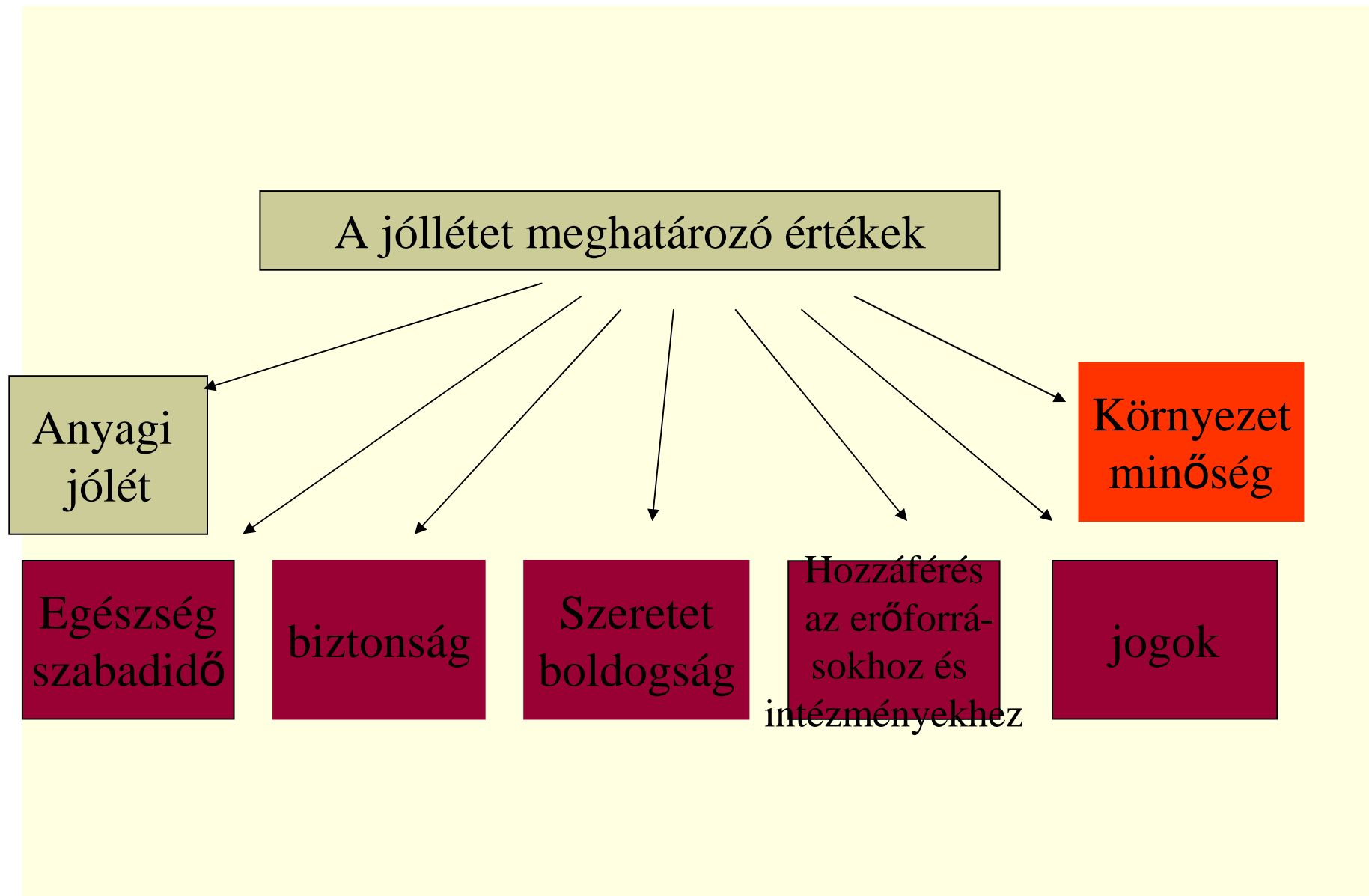
A magyar társadalom a világban

- HDI: 2006, 38/179
- GDP:2008, 51/179
- Quality of Life Index: 2008, 37/111
- Satisfaction of Life Index: 2008, 107/178
- Happy Planet Index: 2009, 90/143
- Ökológiai lábnyom: 2008, világpolgár: 2,7 kapacitás: 2,1, hiány: 0,6
magyar ember: 3,5, kapacitás 2,8, hiány 0,7

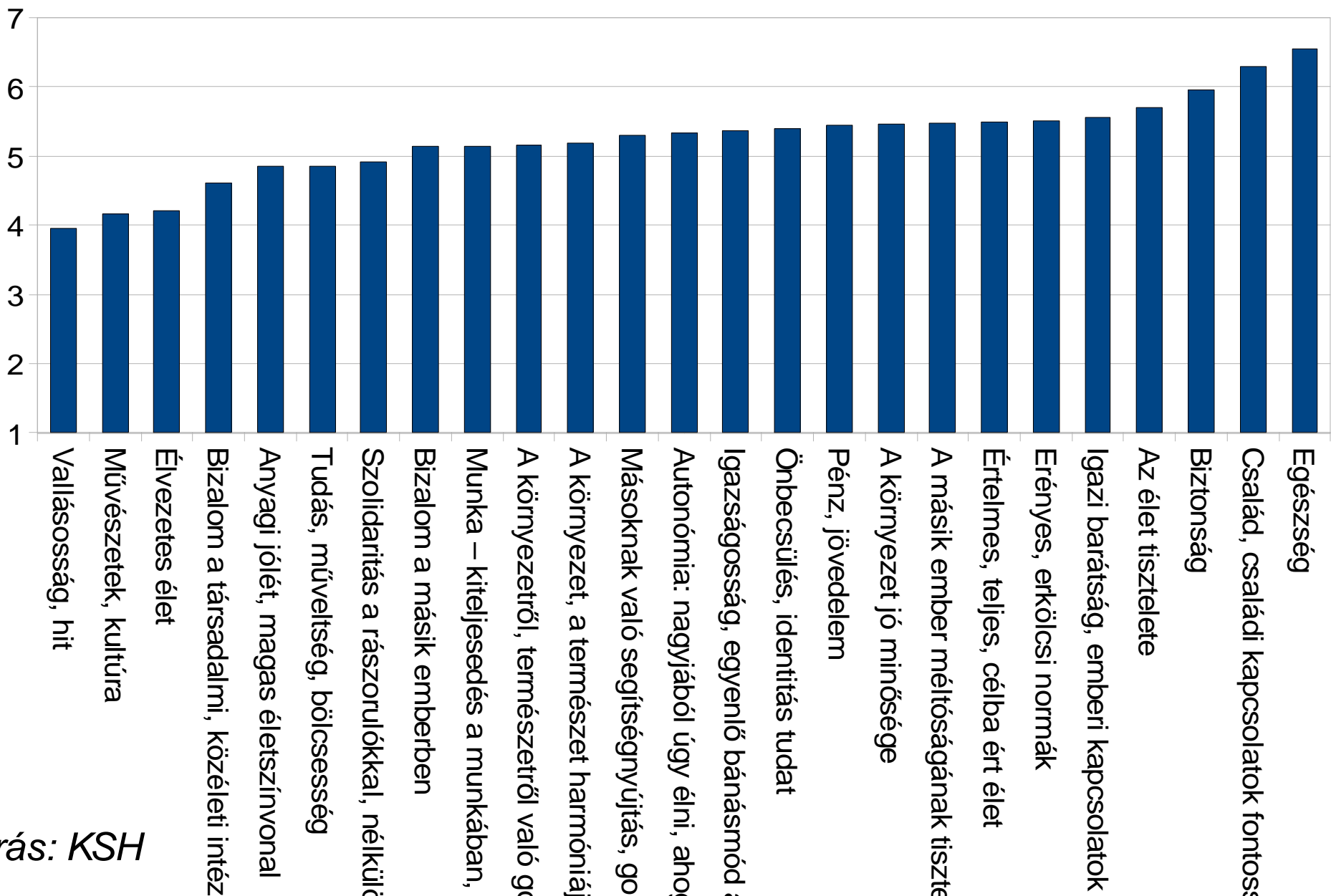
A magyarországi hajtóerők megítélése

A társadalom értékválasztása

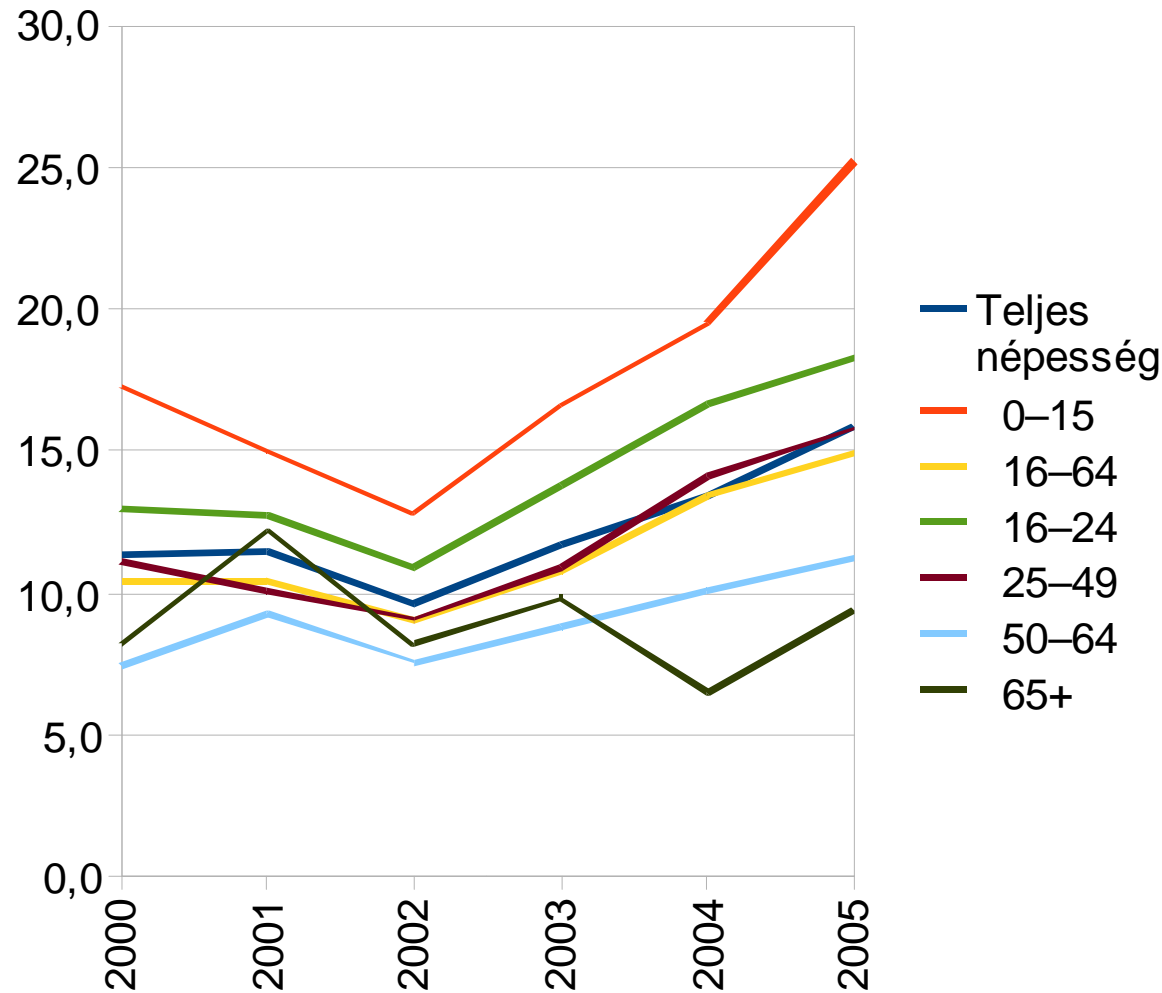

Mennyire fontosak a boldogsághoz az alább felsorolt értékek?

Legkényesebb kérdések

A szegénységi arány Magyarországon,
korcsoportok szerint, %

Forrás: KSH

Hogyan lesz a gazdasági növekedésből szegénység

- Hiába sütünk nagyobb tortát, a legtöbb embernek egyre kisebb szelet jut!
- Vajon miért?
- A jövedelemszegénységet, a szegénység alatti világokat mechanizmusok termelik bővítetten újra

Melyek a szegénységet termelő mechanizmusok?

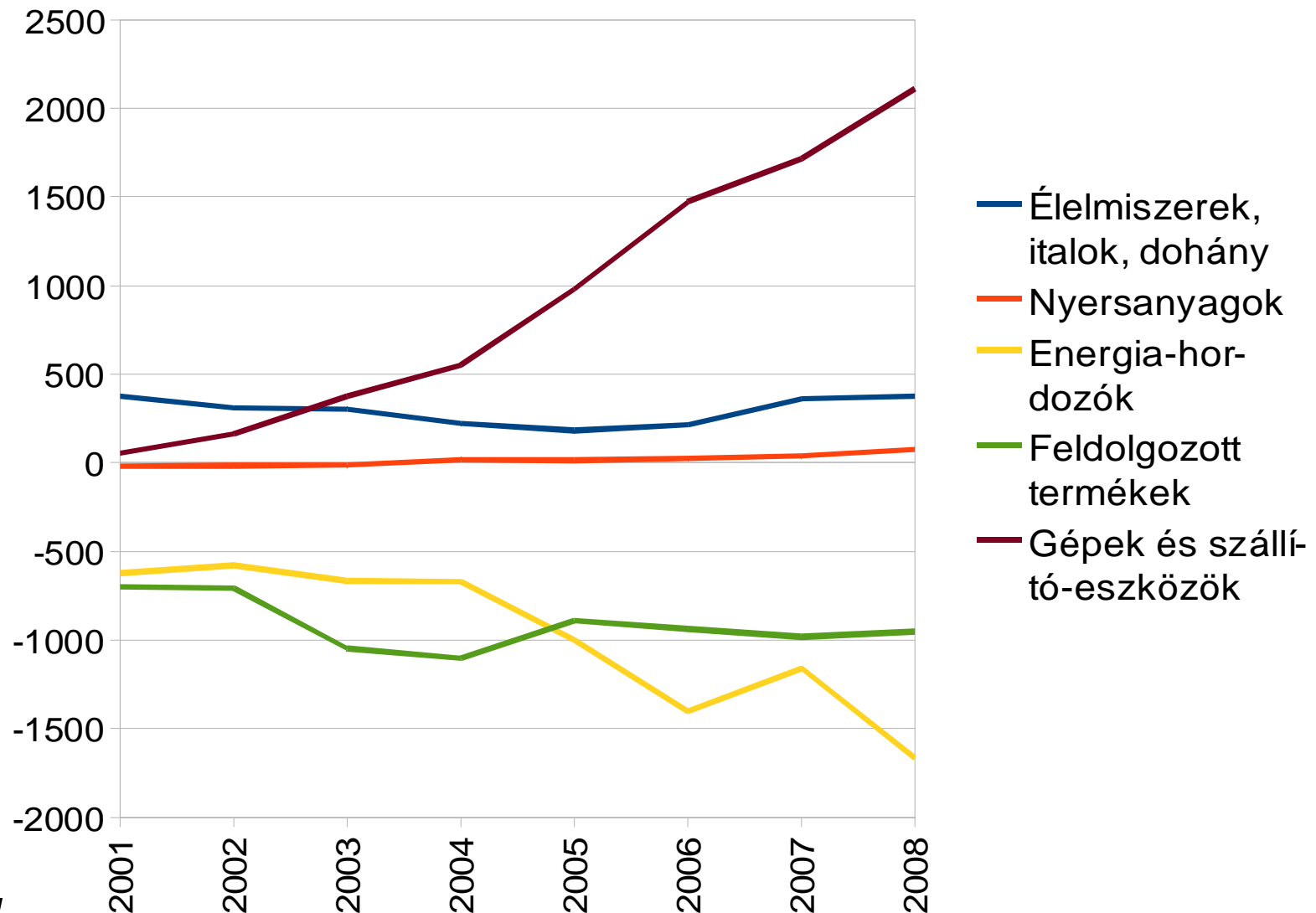
- A profit maximálás: kevés alulfizetett alkalmazott, alacsony járulékfizetési igények
- A munkahatékonyság több embert rekeszt ki a foglalkoztatásból, mint amennyit el lehet tartani annak hasznáiból
- A profitmaximálás az alacsony béreket és járulékokat igényli
- A profitmaximáló gazdaság a hasznokat privatizálja, a terheket társadalmasítja
- Amortizált munkaerő és degradált környezet, mindkettő a társadalom költségére
- A kamat jövedelem-átrétegző szerepe a társadalomban
- Egyenlőtlen hozzáférések az erőforrásokhoz, információkhoz

Hogyan lesz mindebből roma kérdés?

- A kisebbségi társadalmat a szegénységet termelő mechanizmusok jobban sújtják, mint a többségit
- A kisebbségi társadalom a versenyben jobban lemarad
- A többségi társadalom az általa előállított javak potyautasaiként néz a kisebbségi társadalomra
- Visszahúzó erőt lát benne, válságban egyenesen bajainak okát
- + szociális bűnözés

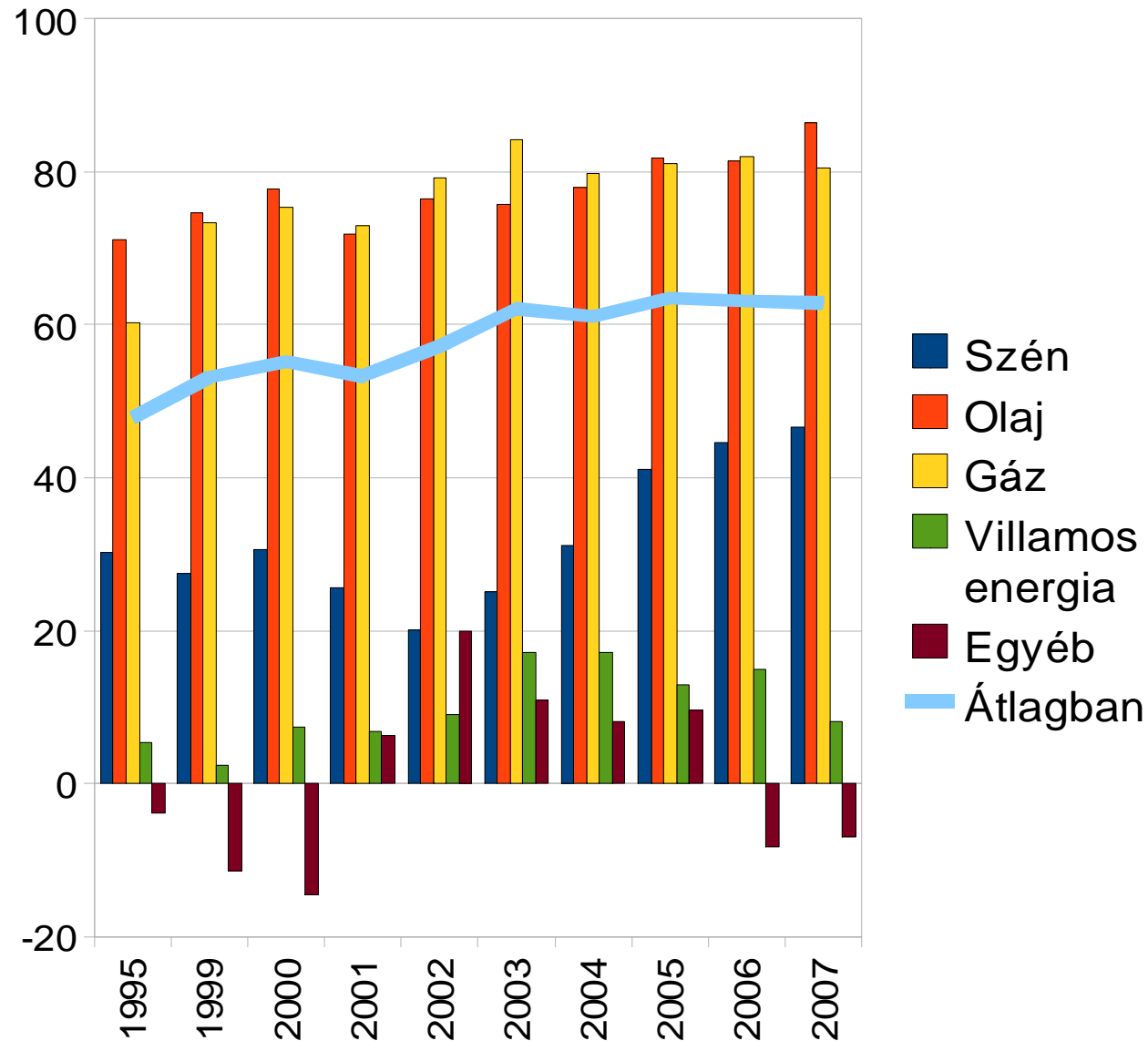
Külkereskedelmi termékforgalom

árufőcsoportok szerint, behozatali-kiviteli
egyenleg (folyó áron, milliárd Ft)

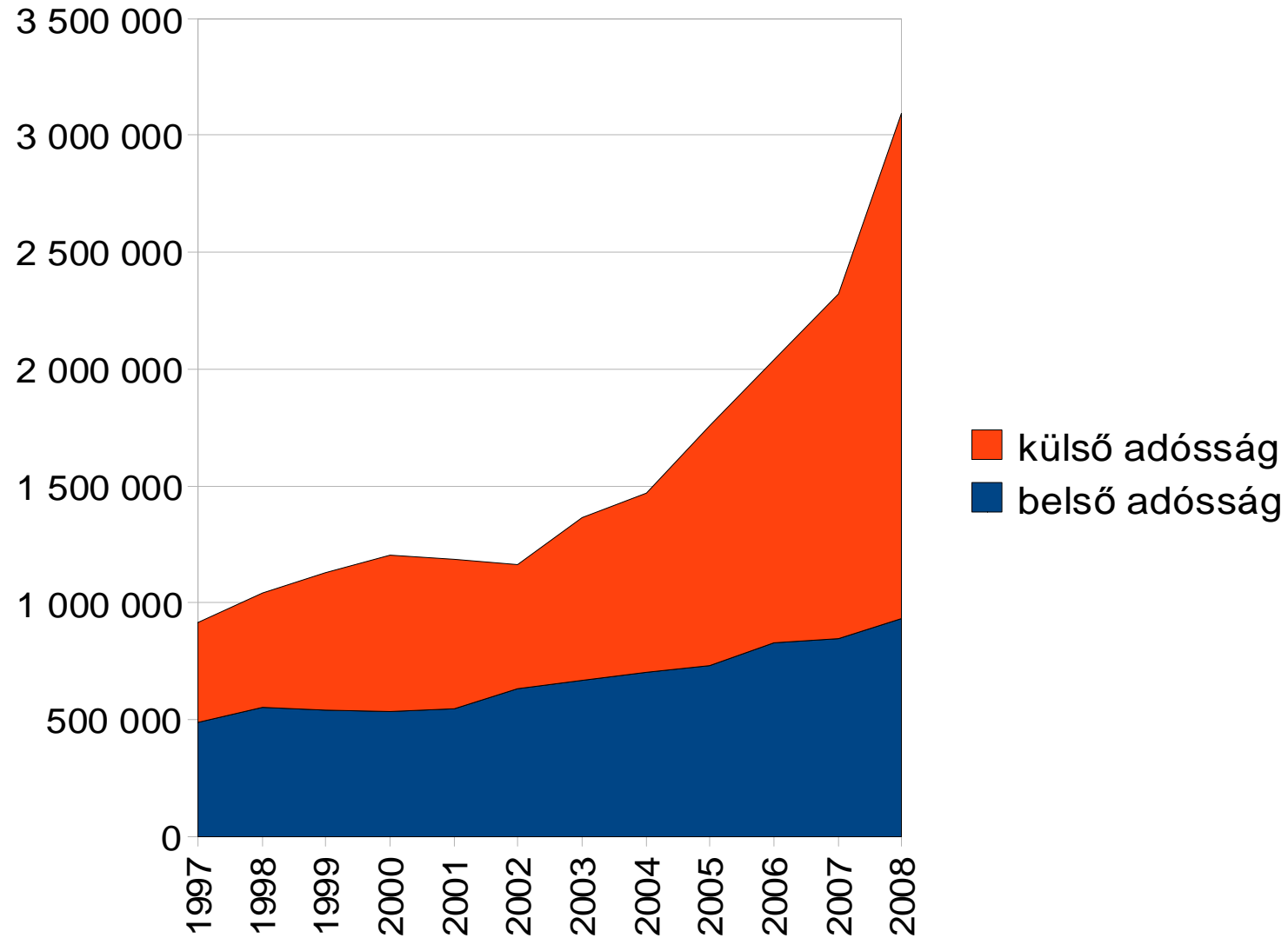
Forrás: KSH

Energiainport-függőségünk, energiaforrások szerint, %

Forrás: KSH

Egy főre jutó adósság, Ft / fő

Forrás: KSH

Milyen lehet a jövő?

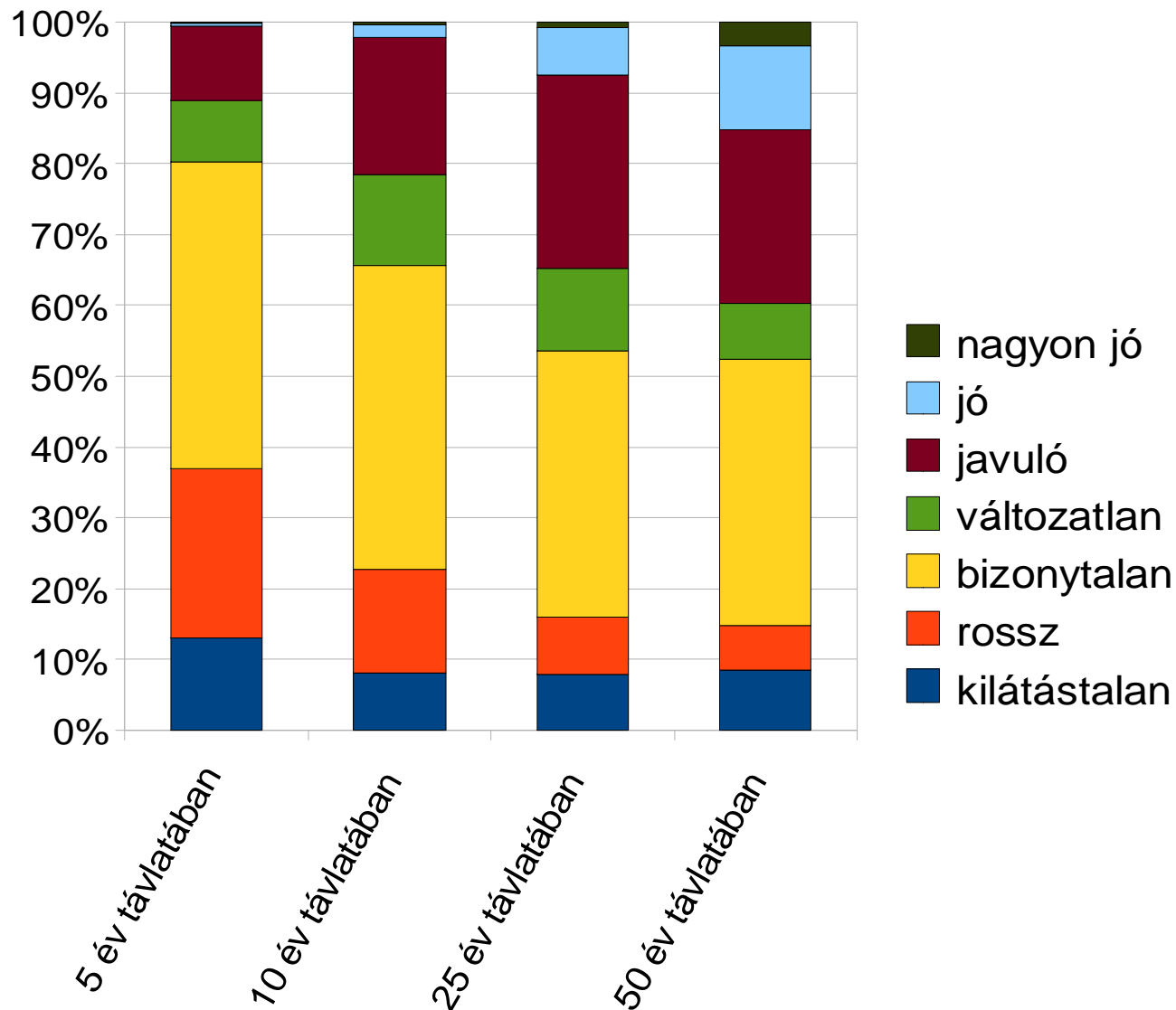
Négy forgatókönyv a
GEO 4 alapján

- Globalizáció +
- Globalizáció -
- Lokalizáció
- Glokalizáció

Peremfeltételek:

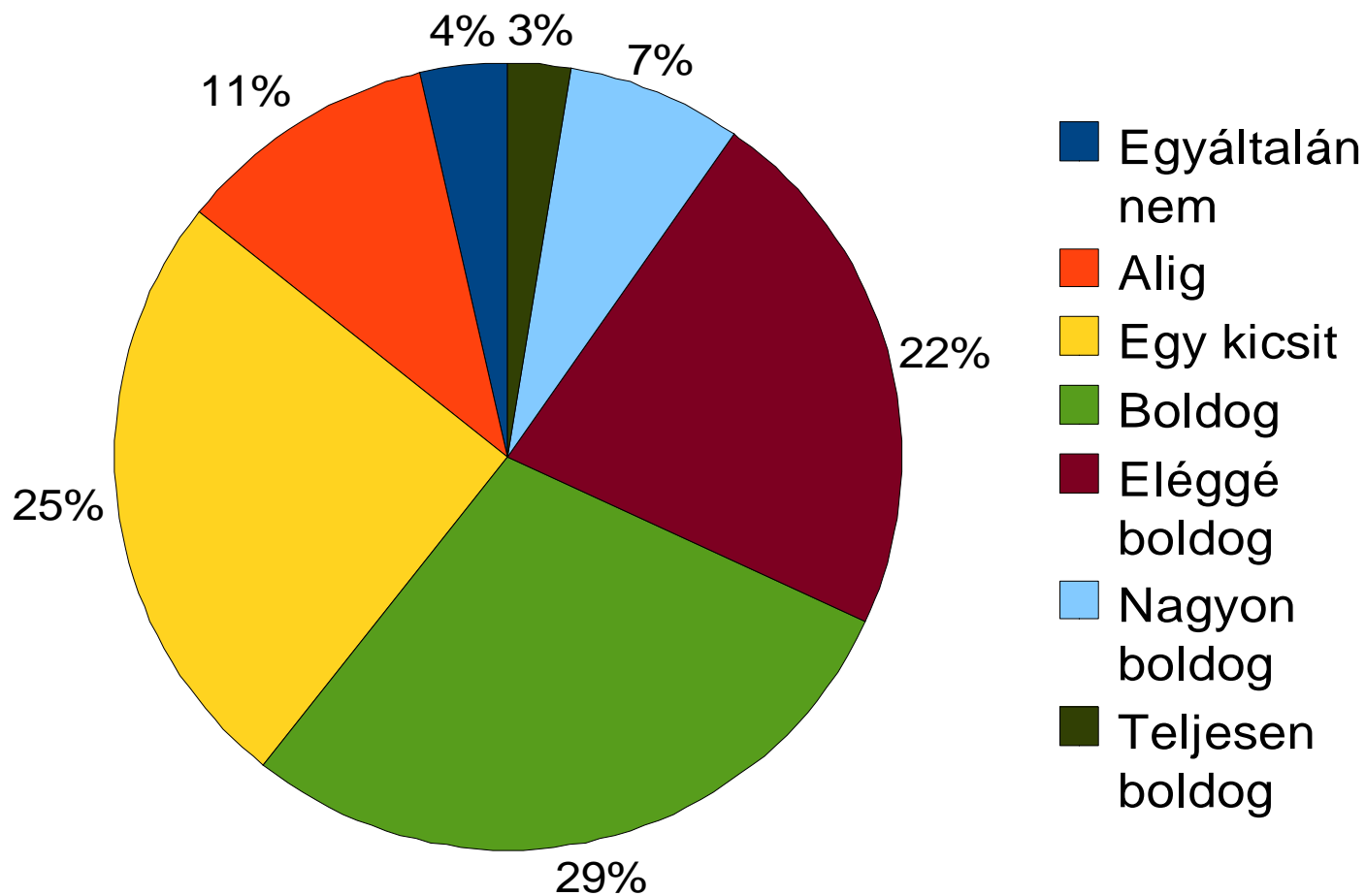
- Éghajlatváltozás
- Csökkenő fosszilis készletek
- Mezőgazdaság termelési lehetőségei csökkennek

Hogyan látja a magyar társadalom jóléti esélyeit?

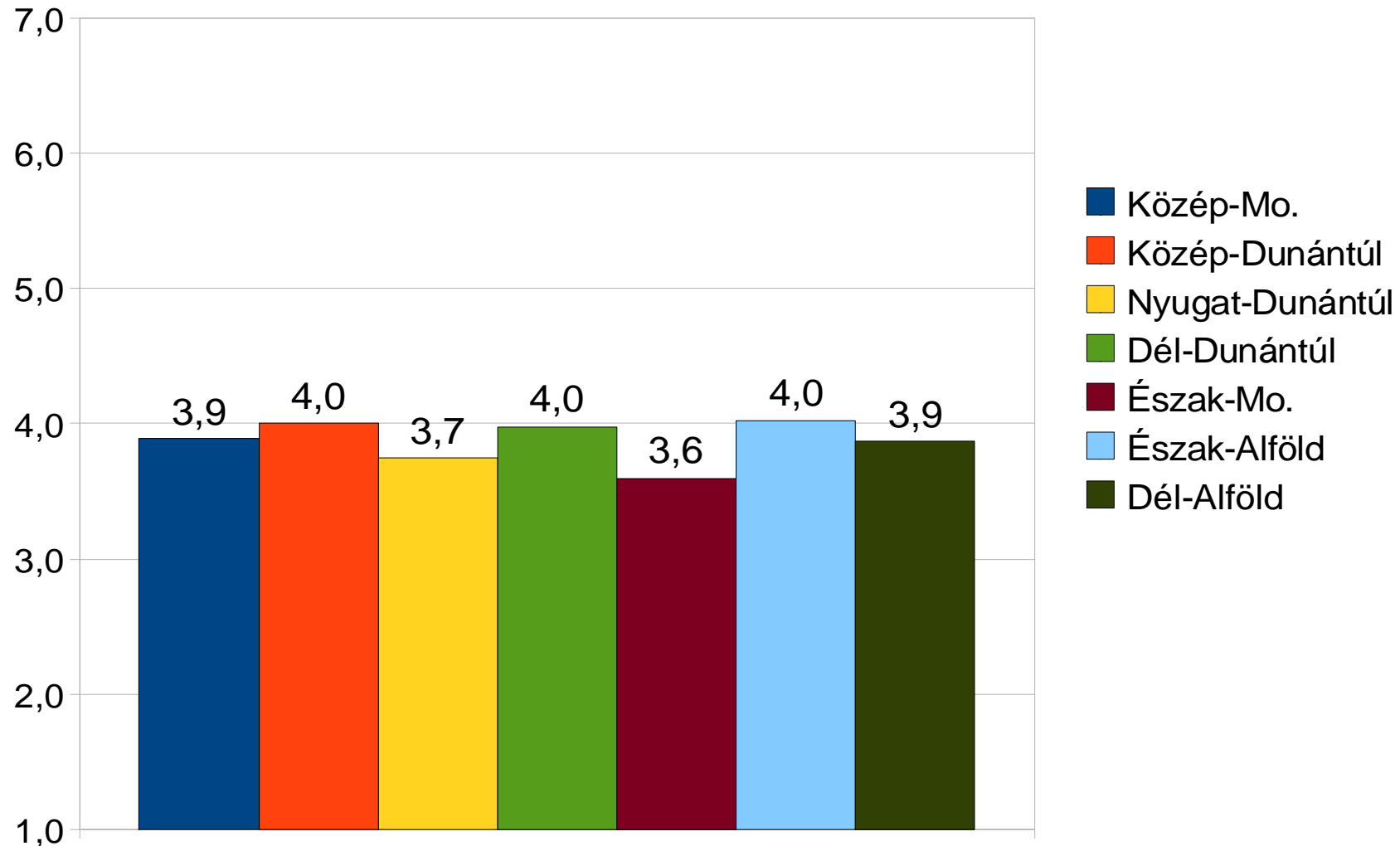
Forrás: KSH

Mennyire boldog a magyar ember?

Forrás: KSH

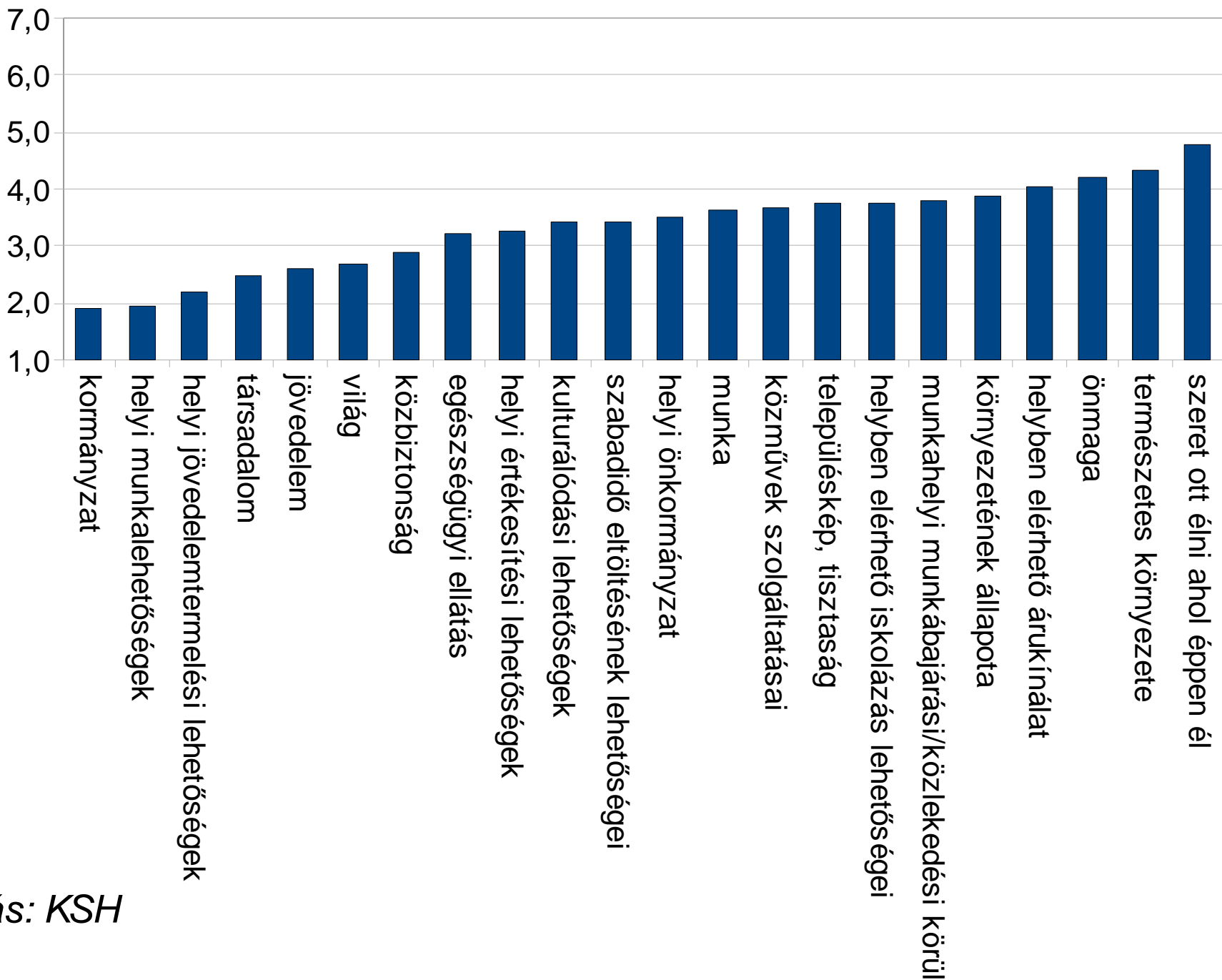
Boldogságindex régiónként

*egyáltalán nem boldog (1); alig boldog (2); egy kicsit boldog (3); boldog (4);
elégé boldog (5); nagyon boldog (6); teljesen boldog (7)*

Forrás: KSH

Mennyire elégedett a magyar ember?

Forrás: KSH

Hogyan juthatunk el az értékőrző, értékteremtő társadalomhoz?

- Értékváltás
- Intézményi reformok
- Fosszilis erőforrások, egyáltalán erőforrás-felhasználás csökkentése
- Erőforrások reális beárazása
- Pénzreform
- Szubszidiaritás
- Szerves tanulás
- Hiteles, ellenőrzött információ
- Megelőzés, holisztikus egészségügy

Hogyan juthatunk el az értékőrző, értékteremtő társadalomhoz?

- Közösségben történő gondoskodás
- A társadalmi különbségeket termelő mechanizmusok felszámolása
- Az értékekre irányuló fejlesztéspolitika
- Helyi piacok fejlesztése, önellátás
- Függetlenítődés a külső fosszilis erőforrásoktól
- Földhasználat szerkezetének átalakítása
- Föld közösségi tulajdonba vétele

Mi kell a boldoguláshoz?

Amit újra kell termelnünk – a jó erkölcs – azt nem lehet pénzzel megtenni, mert azt a pénz tette tönkre